

WIN

WIN – Izboljšanje zaposlovanja žensk v obrobni industrijskih regijah
Interreg Podonavje 2021–2027

Krepitev zaposlovanja žensk v industrijskih regijah

WIN Kratko politično poročilo za lokalne in regionalne deležnike

Vzpostavitev okvirjev za vključujoče trge dela

KLJUČNO SPOROČILO

Ženske predstavljajo pomemben in pogosto visoko usposobljen del delovne sile v industrijskih mestih ter regijah Podonavja. Kljub temu je njihovo sodelovanje na trgu dela še vedno omejeno zaradi strukturnih ovir v sistemih usposabljanja, organizaciji trga dela, oskrbovalni infrastrukturi in zakoreninjenih družbenih normah o spolnih vlogah.

Te ovire so najbolj izrazite prav na lokalni in regionalni ravni – na samih delovnih mestih, v izobraževalnih sistemih, storitvah občin, prostorskem načrtovanju ter pri sodelovanju z delodajalci. Zato imajo lokalni in regionalni deležniki ključno vlogo pri izvajanju potrebnih sprememb.

Reševanje teh izzivov zahteva aktivno lokalno in regionalno prizadevanje za odpravo ovir ter ustvarjanje spodbudnega okolja za enakopravno sodelovanje pri zaposlovanju, razvoju kompetenc in kariernem napredovanju. Spodbujanje enakosti spolov na tej ravni je ključno za krepitev vključujočega lokalnega trga dela, boljši izkoristek obstoječih znanj in dolgoročno regionalno konkurenčnost.

To kratko politično poročilo prinaša praktične smernice, ki bodo lokalnim in regionalnim deležnikom pomagale pri uvajanju vključujočih ukrepov na trgu dela v njihovem neposrednem okolju.

1. ZAKAJ JE TO POMEMBNO

Projekt WIN (»Izboljšanje položaja žensk na trgih dela obrobni industrijskih regij«) se je ukvarjal s trdovratnimi vrzeli med spoloma na področju zaposlovanja v industrijskih mestih in obrobni regijah Podonavja. Za ta območja je značilen specifičen preplet izzivov na trgu dela, vključno s slabo diverzifikacijo zaposlitvenih možnosti in zakoreninjenimi normami, ki pomembno oblikujejo poklicne odločitve ter karierno napredovanje žensk.

Ključna ugotovitev pilotnih akcij projekta WIN je, da je usmerjeno lokalno in regionalno sodelovanje različnih deležnikov ključnega pomena, saj neposredno vpliva na dostop do zaposlitve, pridobivanja veščin in vsakodnevne delovne pogoje. Učinkovito izvajanje ukrepov zahteva usklajeno delovanje javnih organov (občin, regionalnih oblasti, zavoda za zaposlovanje), izobraževalnih institucij, delodajalcev, organizacij za podporo podjetništvu, civilne družbe, ženskih združenj, finančnih institucij ter raziskovalnih organizacij.

Povezovanje več deležnikov, ki je prilagojeno potrebam regionalnega gospodarstva in podprto z lokalnimi strukturami upravljanja, je nujno za doseganje trajnostnih ter enakopravnih rezultatov na trgu dela.

2. KAJ DELUJE LOKALNI PRISTOPI

PRISTOP 1

DRUŽBENA OPOLNOMOČENOST

Krepitev dejavnosti in razširitev priložnosti

Ta pristop zahteva aktivno sodelovanje lokalnih in regionalnih akterjev s področja izobraževanja in trga dela ter podpornih struktur v skupnosti. Ženskam omogoča večjo vključenost v različne gospodarske sektorje in na vodstvene položaje, kar krepi njihovo vidnost ter izboljšuje medsebojno sodelovanje.

LOKALNI IN REGIONALNI UKREPI

01

Promoviranje vzornic v industriji, na področjih STEM in na vodstvenih položajih

03

Zagotavljanje zgodnjega stika s tehničnimi in industrijskimi poklici že v času šolanja

02

Vzpostavljanje mrež za mentorstvo in vrstniško učenje v lokalnih skupnostih in na delovnih mestih

04

Krepitev lokalnih ženskih mrež in podpornih struktur v skupnosti

DOBRA PRAKSA

[Dan deklet \(Girls' Day\) na Štajerskem Avstrija](#)

Promovira ženske vzornice v industriji, na področjih STEM ter na vodilnih položajih. Zagotavlja zgodnje spoznavanje tehničnih in industrijskih poklicev v šolah, vzpostavlja mreže za mentorstvo in vrstniško učenje na ravni skupnosti in delovnih mest ter na regionalnem trgu dela. Pobuda, ki je namenjena dekletom, starim od 12 do 16 let, oblikuje zgodnje poklicno usmerjanje ter ponuja tako priložnost za preizkušanje resničnih nalog (npr. spajkanje, programiranje ali 3D-tiskanje) kot tudi pridobivanje praktičnih izkušenj v podjetju. Okoli 150 štajerskih podjetij odpre svoja vrata in ponudi vpogled v svet tehnologije, obrti in znanosti.

PRISTOP 2

VKLJUČEVANJE NA LOKALNI TRG DELA

Zagotavljanje dostopa do delovnih mest, spretnosti in trajnostnih karier

Ta pristop k vključevanju je odvisen od usklajenega delovanja lokalnih in regionalnih deležnikov, ki sodelujejo z delodajalci, ponudniki usposabljanja in zavodom za zaposlovanje. Omogoča boljše usklajevanje med ponudbo znanj in potrebami trga ter krepi vlogo in sodelovanje žensk v lokalnem gospodarstvu.

LOKALNI IN REGIONALNI UKREPI:

01

Usklajevanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja s potrebami lokalnega trga dela v tesnem sodelovanju z delodajalci

02

Krepitev partnerstev med malimi in srednjimi podjetji (MSP), zavodi za zaposlovanje ter ponudniki usposabljanja

03

Podpora strukturiranim programom za dokvalifikacijo, prekvalifikacijo in ponovno vključevanje na trg dela

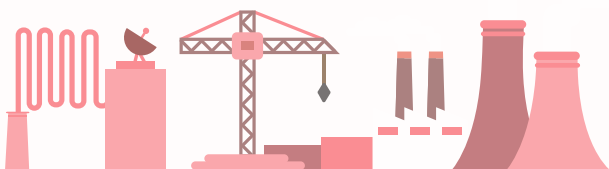
04

Spodbujanje fleksibilnih in vključujočih praks zaposlovanja ter organizacije dela

DOBRA PRAKSA

[“Družina na prvem mestu”](#)
[The Family-First Flexibility](#)
[program](#)
[Hungary](#)

Na Madžarskem potrjuje družbene koristi vlaganja v dostopno varstvo otrok, fleksibilne oblike dela in v človeka usmerjen pristop v podjetju iz obrobne industrijskega mesta. Program, ki so ga zagnali leta 2015, podpira matere, ki se vračajo s porodniškega dopusta tako, da jim ponuja fleksibilen delovni čas, prilagodljiv začetek dela in možnosti usposabljanja. Z odpravljanjem ovir pri zaposlovanju mater je podjetje zgradilo delovno silo z občutkom pripadnosti, zmanjšalo fluktuacijo zaposlenih in povečalo zadovoljstvo na delovnem mestu. Uspeh programa je presegel lokalno raven, saj ga je prevzelo tudi dansko matično podjetje, kar dokazuje njegovo prenosljivost in neposreden vpliv na korporativno politiko podjetij.

PRISTOP 3

LOKALNA KOORDINACIJA EKOSISTEMA

Vzpostavljanje partnerstev za dolgoročen vključujoč razvoj

Ta sodelovalni pristop povezuje občine in akterje civilne družbe pri skupnem oblikovanju ter izvajanju praktičnih ukrepov. Ti presegajo zgolj formalno izpolnjevanje zahtev in si prizadevajo za merljive spremembe na področju enakosti spolov na lokalni ravni.

Lokalni in regionalni izvedbeni ukrepi:

01

Vzpostavitev platform z več deležniki (povezovanje občin, delodajalcev, izobraževalnih ustanov in civilne družbe)

02

Vključevanje ciljev enakosti spolov v lokalne in regionalne razvojne strategije

03

Izboljšanje zbiranja podatkov in spremljanja vključenosti žensk na trgu dela

04

Zagotavljanje dolgoročne podpore, širjenja in institucionalizacije uspešnih pobud

DOBRA PRAKSA

[Akcijski načrti za enakost spolov](#)
[Gender Equality Action Plans \(GEP\)](#)
[Sloveniji](#)

V Sloveniji so odličen primer lokalnega in regionalnega sodelovalnega ekosistema za spodbujanje enakopravnosti. Pobuda podpira razvoj, pregled in izboljšanje načrtov za enakost spolov v občinah ter drugih ustanovah, pri čemer tesno povezuje različne deležnike, predvsem lokalne skupnosti in nevladne organizacije. Cilj je sooblikovati in izvajati praktične ter izvedljive ukrepe. Pristop je usklajen z zahtevami programa Obzorje Evropa glede obveznega sprejetja teh načrtov, vendar presega zgolj formalno izpolnjevanje pogojev. Zagotavlja namreč, da so ukrepi življenjski, sistematični in usmerjeni v doseganje resničnih družbenih sprememb.

3. NAČELO IZVEDBE

Učinkovito ukrepanje na lokalni in regionalni ravni zahteva usklajeno izvajanje treh ključnih pristopov:

**Aktivno krepitev
delovanja in vidnosti
žensk na trgu dela**

**Neposredno povezovanje
razvoja kompetenc s
konkretnimi zaposlitvenimi
prilžnostmi**

**Strukturirano usklajevanje
med javnimi organi,
delodajalci in izobraževalnimi
ustanovami**

Lokalni in regionalni deležniki imajo ključno vlogo pri zagotavljanju, da se ti elementi povezujejo v usklajen sistem, ki združuje vključevanje na lokalni trg dela, razvoj znanj in ukrepe za doseganje enakosti spolov.

4.KONTAKT

Projekt WIN prispeva k razvoju politik v okviru Strategije EU za podonavsko regijo (EUSDR) in podpira na dokazih temelječe pristope k vključujočim trgov dela.

Projekt WIN – Izboljšanje zaposlovanja žensk v obrobni industrijskih regijah, vodilni projekt (Flagship project) prioriteta PA09 EUSDR za leto 2025.

Interreg Danube Region Programme 2021–2027

<https://interreg-danube.eu/projects/win>

Vodja projekta:

Jani Kozina (ZRC SAZU), jani.kozina@zrc-sazu.si

5. BAZA ZNANJA IN DOKAZOV PROJEKTA WIN

To kratko politično poročilo temelji na ugotovitvah in pilotnih dejavnostih projekta WIN - Izboljšanje zaposlovanja žensk v obrobni industrijskih regijah.

Nadaljnji dokazi in orodja vključujejo:

- [projektni video](#);
- [transnacionalne raziskave o ovirah na trgu dela, povezanih s spolom](#);
- [raziskave lokalnih trgov dela v regijah WIN na podlagi študij primerov](#);
- [dokumentacija o pilotnih akcijah iz sedmih industrijskih regij](#);
- [zbirka dobrih praks o zaposlovanju žensk in družbenih inovacijah v vseh 14 državah Podonavja](#);
- [intervjuji z deležniki in analiza politik](#);
- [priporočila za politike večravenskega upravljanja v Podonavju](#).

Kolofon

Pripravili: Jörn Harfst, Mariia Rastvorova in Simone Kocher (Univerza v Gradcu), Jani Kozina (ZRC SAZU), v imenu konzorcija projekta WIN.

Financiranje: Projekt WIN podpira program Interreg Podonavje 2021–2027 in je sofinanciran s strani Evropske unije.

Izjava o omejitvi odgovornosti: Stališča, izražena v tej publikaciji, so stališča avtorjev in ne odražajo nujno uradnega stališča Evropske unije, programa Interreg Podonavje, koordinatorjev prednostnih območij EUSDR ali samih prednostnih območij.

Opomba: To kratko politično poročilo odraža ugotovitve in priporočila, oblikovana v okviru projekta WIN, ter je namenjeno podpori političnega dialoga znotraj EUSDR. Dokument ne predstavlja uradnega stališča ali političnega dokumenta koordinatork oziroma koordinatorjev prednostnih področij EUSDR.

© 2026 Univerza v Gradcu. Reprodukcijska je dovoljena ob navedbi vira.

Postavitev: Kocher, S.

Ilustracije: PiNA, Kocher, S.

Predlagana oblika citiranja: Harfst, J., Rastvorova, M., Kocher, S. in Kozina, J. (2026). Krepitev zaposlovanja žensk v industrijskih regijah. Kratko politično poročilo projekta WIN za lokalne in regionalne deležnike – Izvajanje vključujočih trgov dela. Univerza v Gradcu, projekt WIN, Program Interreg Podonavje 2021–2027.